

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

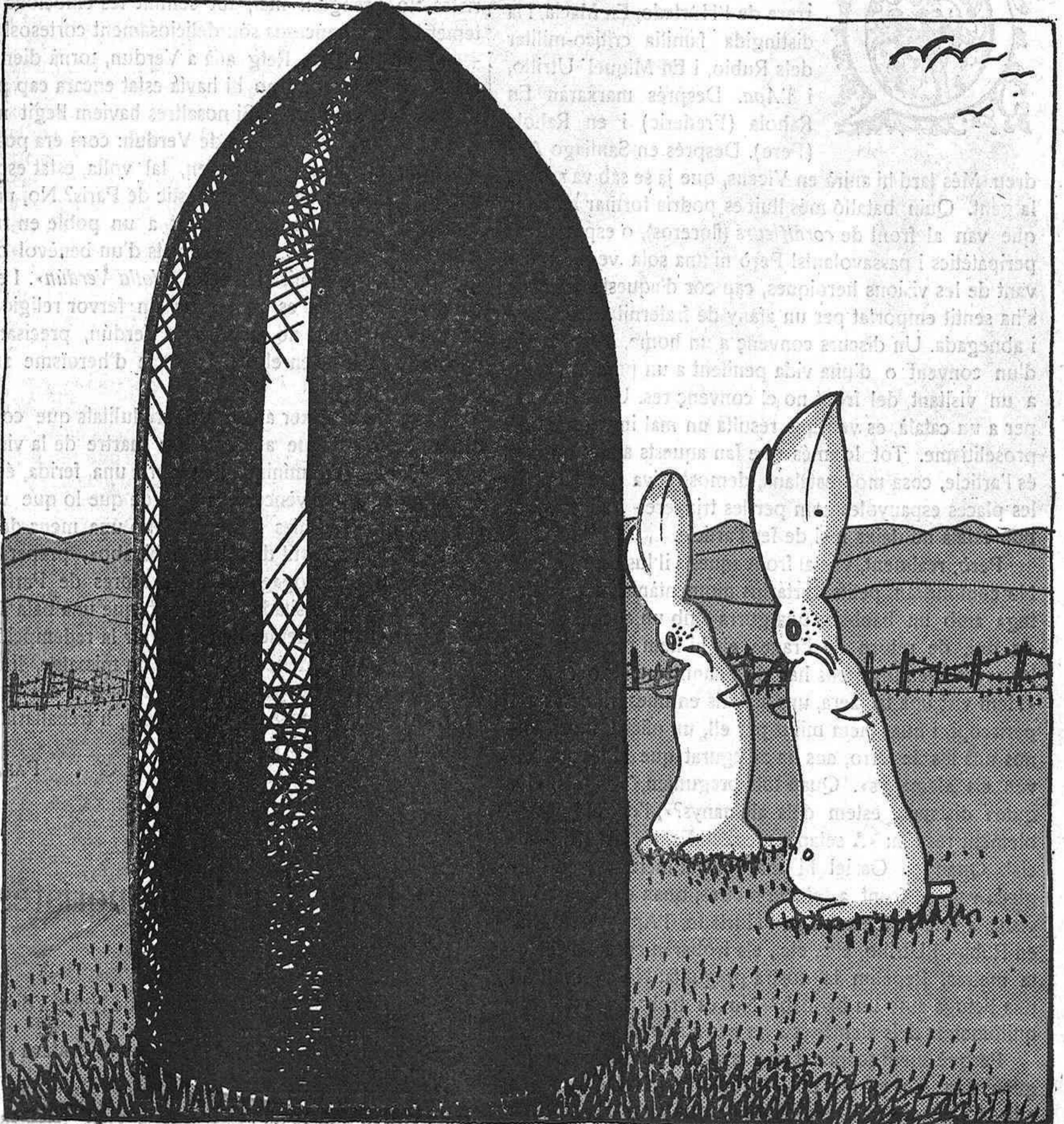
Núm. 1972 — Anv XXXVIII

BARCELONA 13 D'OCTUBRE DE 1916

PERIODIC HUMORISTIC IL·LUSTRAT

10 cèntims — Atrassats: 20

EL PROJECTIL DE 42

Entre conills.—Redeu, quins cartutxos!

— Sí, noi; deuen matar molts conills a la vegada.

CAP AL FRONT

UAN En Cambó acaba d'arribar del front, marxa l'Hurtado, i darrera de l'Hurtado, En Macià, i la distingida família crítico-militar dels Rubio, i En Miquel Utrillo, i l'Apa. Després marxaran En Rahola (Frederic) i en Rahola (Pere). Després en Santiago Andreu. Més tard hi anirà en Vicens, que ja se sab va aon va la gent. Quin batalló més lluit es podria formar amb els que van al front de *cornifleurs* (floreros), o espectadors peripatètics i passavolants! Però ni una sola vegada, davant de les visions heroiques, cap cor d'aquests visitants s'ha sentit emportat per un afany de fraternitat temeraria i abnegada. Un discurs convenç a un home, l'espectacle d'un convent o d'una vida penitent a un pecador, però a un visitant del front no el convenç res. Una trinxera, per a un català, es veu que resulta un mal instrument de proselitisme. Tot lo més que fan aquests amics nostres és l'article, cosa molt catalana, demostrativa que tant per les places espanyoles com per les trinxeres franceses, el bon català no deixa mai de fer l'article.

Però, realment, van al front aquests il·lustres catalans? No confondran, petits Tartarins momentànis, a una lletuga amb un baobab, una gorra amb un aucell? A tots els qui, de retorn de França, els hi hem preguntat per les seves aventures, ens han dit unànimament lo mateix: «Hem vist una trinxera, uns soldats en unes trinxeres, un periscopi, i quan hem mirat per ell, un oficial, mostrant-nos uns fils-de-ferro, ens ha assegurat que allí s'amagaven els alemanys». Quan tots pregunten, esverats: «I a quina distància estem dels alemanys?», l'oficial invariablement respon: «A setanta metres». Es la distància oficial. Quan en Gaziell hi anà, setanta metres; quan l'Inglada vegé el front, a setanta metres; quan en Cambó el visità, a setanta metres. Ara l'Hurtado, l'Apa, en Macià, en Rubio, l'Utrillo, etc., etc., els trobaran encara a setanta metres. Repetim la nostra pregunta: No confondran una lletuga amb un baobab? No es trobaran a setanta quilòmetres dels alemanys i no pas a setanta metres?

Perquè anem sospitant que els soldats francesos juguen una *blague* als nostres compatriotes. De trinxeres n'hi ha per tot arreu. Acomoden en un auto als nostres curiosos compatriotes, els fan rodar a través de soldats, de combois, de runes i de trinxeres per a despistar-los, els

figuen en una, a l'últim, i els hi diuen solemniament: «Estàn vostès en una trinxera avençada. Ara allí l'enemic està a l'aguait. Mirin, mirin per aquest periscopi...» I desseguida, allò: «Estem a setanta metres dels alemanys». Els nostres amics senten la pell de gallina, però fan el cor fort, somriuen, miren, i tornen a caminar per un passadís de terra, fins a agafar l'auto i tornar a París. Ja han estat al front. L'oficial que els acompanya somriu, filosòficament—perquè des del moment que es dedica a acompanyar senyors, deu ésser un filòsof—i no els treu l'il·lusió de que el front no eren més que unes trinxeres de retaguardia, qui sab si fetes a posta per a que els turistes no prenguin mal, tot sentint les emocions de la temeritat. Els francesos són deliciosament cortesos!

Quan En Díaz Retg anà a Verdun, tornà dient que en la ciutat excelsa no hi havia estat encara cap periodista. Ell, era el primer. Si nosaltres havíem llegit narracions brillants i minucioses de Verdun: com era possible semblant mixtificació? Haurien, tal volta, estat escrites, apaciblement, en un recó domèstic de París? No, no; els bons periodistes hi havien anat a un poble en runes, allunyat de tot perill, i acompanyats d'un benèvol oficial que els hi diria admirativament: «*Voilà Verdún*». I en els cors dels viatgers es redreçaria un fervor religiós per aquelles runes que no eren les de Verdún, precisament, però que els hi feien el mateix efecte d'heroïsme superhumà.

Per a desvanèixer aquestes incredulitats que comencen a néixer, cal que aparegui un martre de la visita al front. Una ferida mínima, lleu, però una ferida, és necessària per a convèncer a la gent de que lo que veuen són les primeres línies realment, i no una mena de museu de guerra a l'estil del d'«El Tibidabo», preparat per la comissió de propaganda a les afores de París. An aquell afortunat visitador del front, que una bala li fes una esgarrapada, además de conseguir la redempció dels seus companys, l'Ateneu li enviaria un missatge, li oferia un banquet la corporació d'excursionistes a Perpinyà i Mr. Brousse, sempre tan conseqüent, li treballaria una condecoració del Mèrit Agrícola.

PARADOX

Del Jardí dels humoristes

SISTEMA IANKI

En un llac d'un Parc d'atraccions de Nova-York s'estava ofegant un home.

—Socors!... socors!... que m'ofego!...—cridava el desventurat, bracejant desesperadament.

Un americà, dels nomenats pràctics, deixeble d'en Swet Marden que és de l'escola dels vius, passava per allà a la vora i s'hi apropà:

—Què teniu, bon home?

—Correul... Salveu-me, que m'ofego!

—Com vos dieu?

—John Smith.

—Quin ofici teniu?

—Estic empleat a casa del banquer Ramsay.

—On viu aqueix banquer?

—A la Quinta Avinguda, número 360.

El pobre home que s'estava ofegant, al veure's preguntat amb tant d'interès, de moment, va creure's que'l desconegut l'anava a salvar i un raig d'esperança brillà en sos ulls tots astorats...

Però l'altre, aixís que tingué les senyes demanades, es tragué un carnet de la butxaca, se les apuntà tranquilament i, deixant al pobre víctima abandonat a la seva desesperació, s'allunyà apressuradament del llac, atravessà el Parc, i endinzant-se aviat per entre'ls carrers de Nova-York, se dirigí a la Quinta Avinguda, número 360.

—Déu los guard... ¿Que és aquí a casa del banquer Ramsay?

—Per a servir-lo, sí, senyor.

—Qué hi fóra el principal?

—Entri. Faci el favor de passar.

L'americà pràctic entrà en el luxós despatx del banquer.

—Bon dia ¿Es al senyor Ramsay a qui tinc el gust de parlar?...

—Sí, senyor. ¿Què se li ofería?

—Tinc el sentiment de comunicar-li que el séu dependent John Smith acaba d'ofegar-se en el llac del Parc d'atraccions.

—¡.....!

—I al mateix temps, doncs, venia a sol·licitar la plaça que aqueix desventurat senyor deixa vacant.

El banquer, fent una mueca de contrarietat:

—Ho sento molt, però ha fet tard.

—Què vol dir?

—Ara mateix acabo de concedir-la, la seva plaça.

—A qui?

—An el que l'ha tirat a l'aigua.

COMPETENCIES

—No'm negareu que en elxe món tothom està pel turró.
—No pas ara, que mitja humanitat està per les castanyes.

Nosaltres podem afegir a la llista dels hipotètics directors, el nom d'un periodista famós que ha sol·licitat encarregar-se d'*El Diluvio*, abandonant el seu paper de reventaire internacional. Aquest periodista —no diràn vostès que això no sigui un verdader «a cau d'orella»— és En Lluís Bonafoux.

EPATANT

En Bonafoux és una altra víctima de la guerra. De la guerra i de la seva bilis. Vint anys portava a París, però de París no'n coneixia res. De la seva torre de Passy se'n anava a un cafè prop de l'estació, on hi havien quatre diaris espanyols i quatre espanyols diaris, que malparlaven de la França, de París i de Madrid, com si encara fossin a Fornos o al Levante, i quan havien convingut que tot era una porqueria, se'n entornava a Passy. Així visqué, com un *chulo* avorrit, vint anys a París En Bonafoux. Naturalment, quan la guerra esclatà, se feu germanòfil. Aquí En Bonafoux aniria a qualsevol cafè del districte V, malparlaría amb algún valencià o aragonès de Catalunya, convindrien en que tot era una porqueria i acabaria per fer-se lerrouxista. Es l'història de tots aquests internacionalistes que han de pendre el cafè amb bicarbonat per a no tenir que anar glopejant els seus àcids.

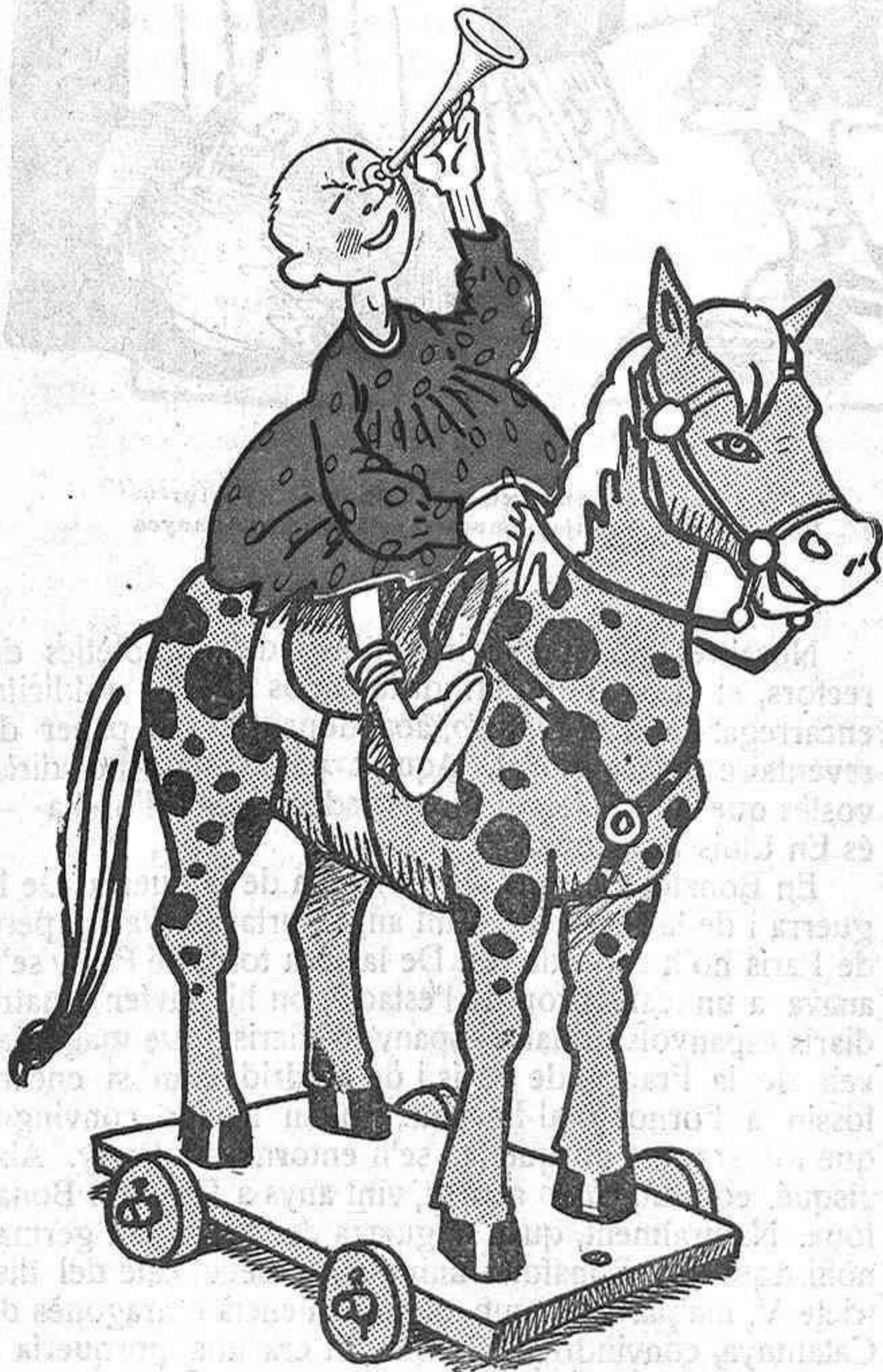
Buid que no s'omple

Ja fa dos mesos que En Miró i Folguera deixà la direcció d'*El Diluvio*, i encara està la vacant per cobrir. Que si En Brossa, que si algún dels redactors, que si un il·lustre periodista republicà de Madrid, lo cert és que la direcció segueix buida.

Musica canadiense

En el nostre número passat, parlant de que en «La Canadiense» se proposaven fitxar als empleats, asseguravem que semblant pensament tenia tot l'aire d'una pensada alemanya. El nostre pressentiment s'ha confirmat. A «La Canadiense» existeixen i se barallen dos grups financers, l'anglo-canadienc i l'alemany o alemanyantitzant. Per ara guanya el primer, però el segon és el que té aqueixes pensades detectivesques, i demana que ademés del nom, deixin els empleats totes les seves senyes personals, el retrat i la marca dactilogràfica.

I per lo vist, a «La Canadiense», mentres arriba la pau i amb la pau la normalitat financiera, volen tenir les seves diversions. No tenint prou amb la pel·lícula de les fitxes, han tingut l'ocurrencia de fundar una orquestra d'escrivents amb cornetins, de caixers amb trompes, de tenedors amb saxofons, d'enginyers amb violins, de directors amb violons. Fins ara hi havia musica alemanya, italiana, francesa. Doncs, d'avui endavant tindrem musica canadiense, és a dir, musica en que abundarà el metall, com és just en una societat d'afers. Els ensajos, segurament, els presenciarem des del carrer de Pelai, perquè és de suposar que com els que encara treballaran no estaran per orgues, hauràn de sortir a ensajar a les galeries.

OFENSIVA RETRASSADA

El corneta. - Vatuva llzto!... Té, ara que havia de donar l'ordre d'atac, ara ze m'ha embuzat!...

Es una pensada aquesta que no pot ésser alemanya, sinó anglo americana. La fitxa sí, era alemanya, però això d'una casa industrial, d'una societat de grans negocis amb xaranga, francament, és d'un humor completament anglès.

I ara Barcelona, després del port franc, quan escolti la musica de «La Canadiense», no podrà negar que no tingui també el seu concert econòmic.

Els nostres turcs

Diàleg que's repeteix en les redaccions, en les tertulies de francòfils i entre els vells subscriptors enterats de la marxa del seu diari:

—Però això d'*El Noticiero*, és veritat?

—I tan veritat! Tota la seva informació és germanòfila, arribant fins a simular radios de París i de Carnation, és a dir, de procedencia al·liada, que han sortit de Nauen, enganyant xinescament als seus llegidors i compromentent a la companyia radiotelegràfica, que's veurà obligada a pendre alguna mida. Ademés, han ficat els alemanys a un periodista, que tenen a sou, per a que se encarregui de tot lo de la guerra. Una secció brutalment germanòfila s'és començada.

—Però *El Noticiero*, al començament de la guerra, fou francòfil.

—Sí; mes com que té un públic especial prengué desseguida un matíç germanòfil. El verdader comte és el que paga, el públic.

—Sí, ara el comte són'els alemanys.

—Com ho haurien pogut ésser els francesos.

—Home...

—Naturalment. Abans de fer-se alemany *El Noticiero*, tingué alguns *pour parlars* amb elements al·liadòfils que no assoliren èxit. Els alemanys s'avençaren i és alemany *El Noticiero*.

—Però, i el seu propietari?

—El seu propietari se distreu fent faixes.

El cotxe dels nuvis

Entre les notes pintoresques barcelonines que més agraden al senyor Esteve pot comptar-se-hi el cotxe dels nuvis. Els guarniments de metall fan de picarols i li anuncien d'un tros lluny la bona nova nupcial. Al sentir el bé-de Déu de quincalleria, escursa el pas i gira el cap en curiositat. Aviat se'n convenç: un cotxe menut, brillant, que sembla envernissat amb laca, com una capsa japonesa; un tronc de besties llustroses amb cintes a les polseres; cotxer i lacayet amb guants blancs i levita nova; al pom de la portella un llaç i per una de les finestretes un vel que sobreix, que surt en fòra com si vessés de satisfacció... És el cotxe dels nuvis.

Costum «de tota la vida» és que el cotxe dels nuvis vagi a donar un parell de toms pel Passeig de Gracia, abans de deixar-se caure a la fonda, que devegades és la

Maison Dorée i devegades *Sant Agustí*, segons la prossopopeia i els cabals del matrimoni.

En ocasions s'allarga a donar els toms per les Rambles, fins a Colón. A passejar pel Parc no hi va; això es deixa pels bateigs.

Si els nuvis s'han casat dematinet, aprofiten l'ocasió i van a casa el fotògraf. Però això ho fan els pagesos que no saben que el dia de la boda els retrats no surten mai bé, perquè no's poden posar tranquils. Això de la fotografia s'ha de fer una setmana després, quan els nervis ja estan dominats i aplacada la febre.

El cotxe dels nuvis desperta una insana curiositat en tots els ciutadans, vells i joves, casats i solters... i també als viudos. Fa fer la rialleta als homes madurs i fa obrir els ulls als adolescents. A alguns fins els causa enveja, com als tinents i a les modistetes. Altres, en canvi, fan una mueca significativa, com volent dir: ja esteu ben cuits! o, ja veureu el pa que s'hi dona.

El cotxe dels nuvis és una toia de símbols damunt de quatre rodes; és la veritable síntesi de la vida variada i complexa; és una barreja de drama i de vaudeville, una pel·lícula comico tràgica que per força interessarà sempre a les multituds senzilles. Es que amb ell passa l'amor, però també passa el misteri i la fatalitat. Per això la plebs s'apassiona tant pels cotxes dels nuvis.

Quan per l'ampla via ciutadana se'n sent venir un, veureu que molts vianants apreten, diligents, el pas per a contemplar-lo de la vora.

I quan la carroça d'himeneu els passa pel bell davant veureu que molts fiten intrigats vers la finestrella. La núvia quasi sempre és lletja, però somriu triomfalment. El nuvi no, el nuvi quasi sempre va concirós, amb aire de xai resignat, com si amb els ulls anés dient als que se'l miren: «Déu nos en guard d'un ja està fet!»

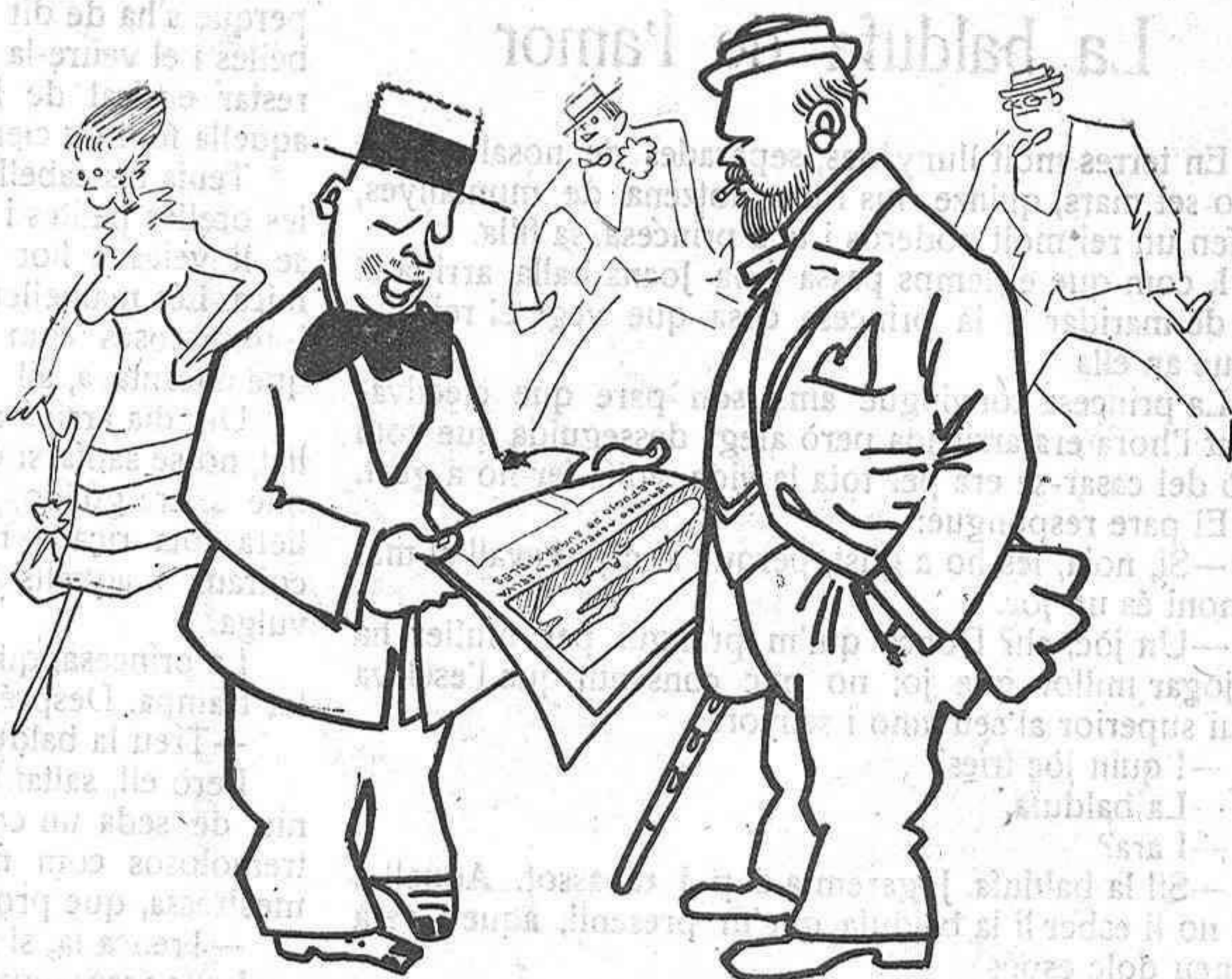
Llició de coses:

—Veiam, posi'm un exemple en que hi entrin els tres regnes de la naturalesa.

—Vegetal, una bleda; mineral, el carbó per a coure-la...

—I l'animal?...

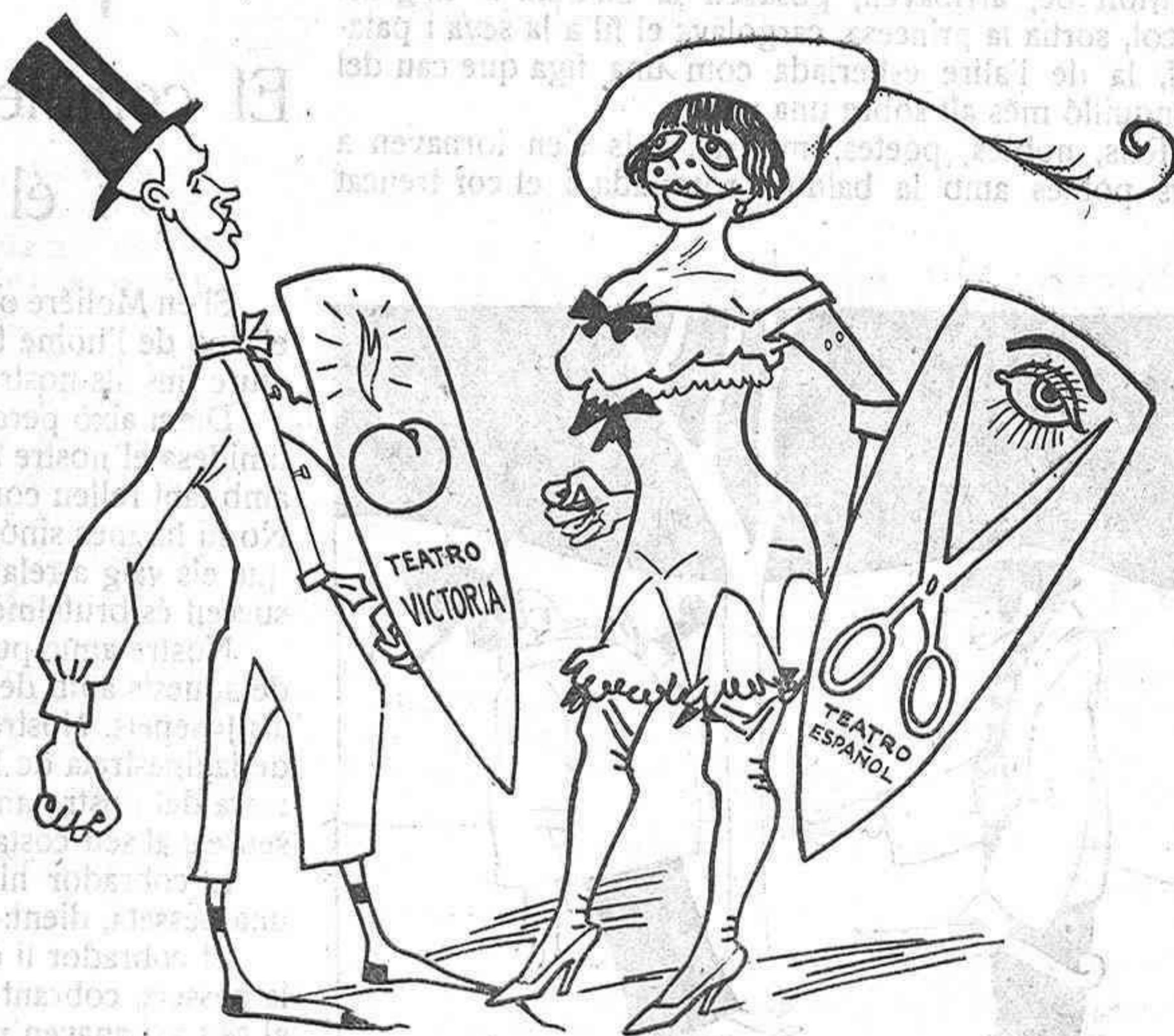
—L'animal serà el que se la mengi; perquè a mi no m'agraden.

UN GRAVAT DE 'EL DIA GRÁFICO'.

—Miri... «Hermoso aspecto del Puerto de la Selva, refugio de submarinos».

—Carall... Ja sabem on anar a pescar amb dinamita.

VODEVILLISTES EN LLUITA

—Ens veurem les cares, nola!

—Si, nosaltres ens veurem les cares i el públic ens veurà les cares i lo demés.

La baldufa de l'amor

En terres molt llunyanes, separades de nosaltres per sis o set mars, quinze rius i una dotzena de muntanyes, vivien un rei molt poderós i una princesa, sa filla.

I, com que el temps passa i la Joana balla, arribà el dia de maridar a la princesa cosa que vegé el rei i ho digué an ella.

La princesa convingué amb son pare que efectivament l'hora era arribada però afegí desseguida que com això del casar-se era per tota la vida, volia fer-ho a gust.

El pare respongué:

—Sí, noia, fes-ho a gust, perquè al cap d'avall el matrimoni és un jòc.

—Un jòc, eh? Doncs qui'm prengui per muller ha de jugar millor que jo: no puc consentir que l'esclava sigui superior al seu amo i senyor.

—I quin jòc tries?

—La baldufa.

—I ara?

—Sí! la baldufa. Jogarem a cop i rabassot. Aquell a qui no li esber-li la baldufa que'm presenti, aquell serà el meu dolç espós.

—Com vulguis noia.

I el rei donà ordre d'obrir un concurs de cop i rabassot, el premi del qual era la princesa.

Ne voleu de reis i prínceps, de ducs i marquesos, de generals i militars joves, de trovadors... i no dic capellans perquè de capellans no n'hi havien, s'ha de confessar, però els desitjos no hi mancaven però se veu que s'en donaven barra o bé ho tenien privat per l'església.

Molt bé, arribaven, posaven la baldufa al mig del cercol, sortia la princesa, cargolava el fil a la seva i pataplaf, la de l'altre esberlada com una figa que cau del branquilló més alt sobre una pedra.

Reis, nobles, poetes, militars, tots s'en tornaven a llurs pobles amb la baldufa rompuda i el cor trencat

perquè s'ha de dir que la princesa era hermosa entre les belles i el veure-la era enamorar-se'n i el sentir-la parlar restar encisat de la seva veu cristallina i boca-badat de aquella font de ciencia.

Tenia els cabells negres, els ulls grossos, la boca roja, les orelles petites i tot el còs fet a torn, sense un òs que se li veiés a flor de pell ni res que li pengés gota ni mica. Les mamelletes, especialment, se mantenien fortes i tremoloses com dos matons de monja. Era una cosa que encantava, ai!

Un dia arribà a fer la prova un subjecte mig despullat; no se sabia si era pastor, o mariner, o vagabond; lo que sí era guapo, espitregat com anava, amb una cabellera tota riçada, nú de peu i cama, i amb aquella cara colrada i aquells ullassos, era per enamorar a qualsevol.

La princesa, quan el vegé, sentí defallir-se i pensà en fer trampa. Després digué:

—Treu la baldufa.

Però ell, saltant ràpid detras d'ella, feu sortir del seu niu de seda un colominet d'aquells dos que parlàvem, tremolosos com matons de monja, i mostrant-lo a sa mestressa, que prou el coneixia, digué:

—Trenca-la, si tens cor.

I ella respongué:

—El meu m'has trencat, amor.

Ai! Doncs se casaren i foren molt feliços.

El comble de la tímidesa i el comble de la barra

Si en Molière o en Shakespeare haguessin volgut crear el tipu de l'home tímid, forçosament haurien tingut de viure fins als nostres dies i coneixer al nostre amic.

Diem això perquè en aqueix punt de l'apocament i la tímidesa el nostre amic es tot un caràcter, tot un tipu, amb tant relleu com puguin tenir *L'Avar* o bé *Shylock*. No hi ha més sinó fixar-se en el cas eminentment còmic que els vaig a relatar. Els responc amb el cap que el succeït és brutalment històric.

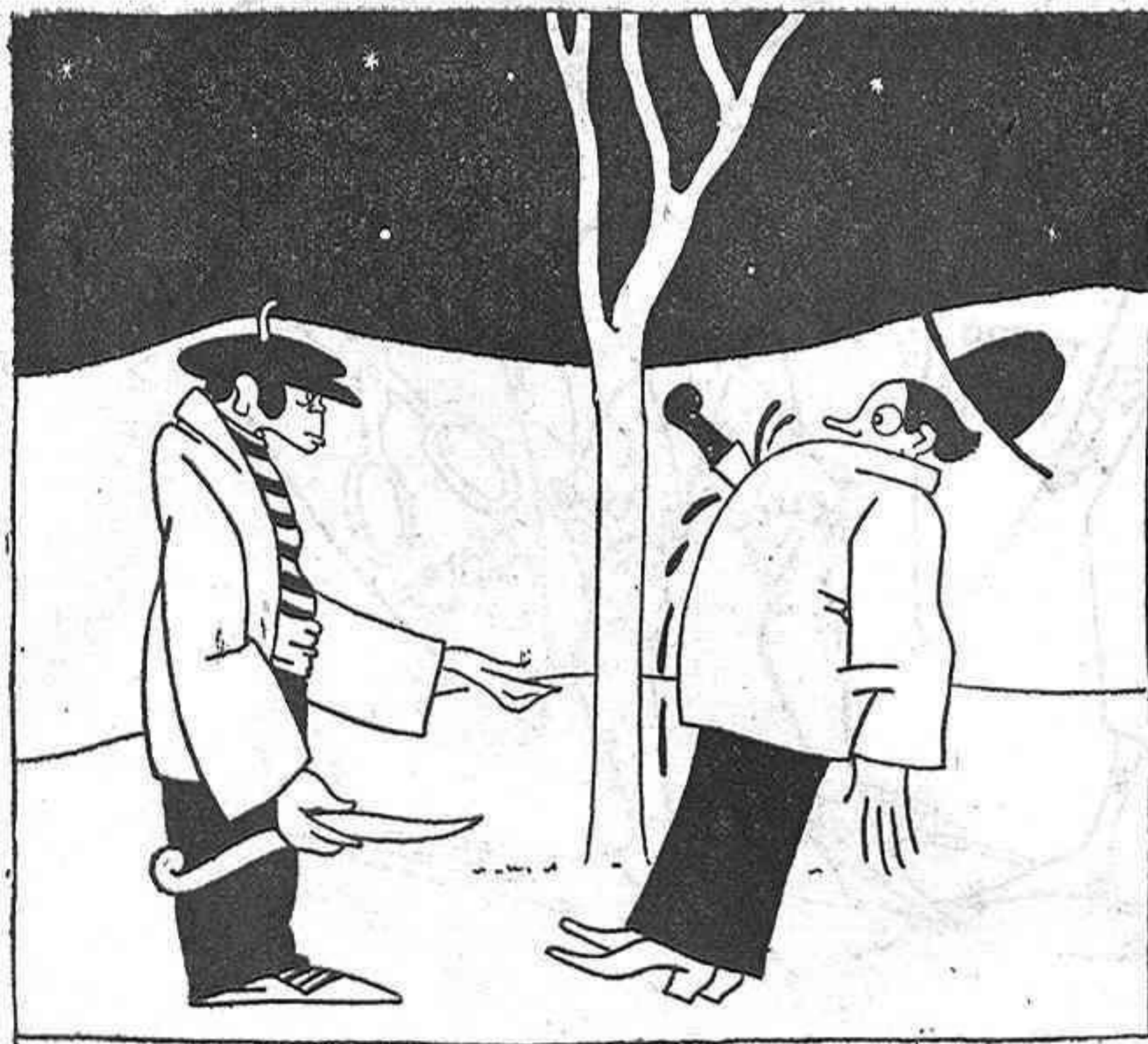
Nostre amic pujà a un tranvia a la Rambla, un tranvia de aquests amb departaments de dos «assientos» que van als Josepets. Nostre amic prengué possessió de la banda de la finestreta de l'únic banc que estava desocupat. Darrera del nostre amic, s'enfilà un altre senyor, que anà a seure's al seu costat.

El cobrador hi acudí dil·ligent. Nostre amic li allargà una pesseta, dient:—Travessera!

El cobrador li donà dos bitllets i li tornà el canvi de la pesseta, cobrant-se dos passatges, cregut de que ell i el seu veí anaven plegats.

El nostre amic al veure's amb dos bitllets als dits comptà els cèntims del canvi, cosa que no acostuma a fer mai. Efectivament, el cobrador s'havia cobrat el passatge d'ell i el del senyor desconegut que tenia al costat.

Nostre amic, que es molt tímid, va fer una petita

El senyor.—Encara que'm mateu no us en donaré cap, de quarto.

L'apache (a part).—Vaja... es veu que no li he tocat el cor.

OBRERS (?) DAVANT LA GUERRA

El del piroscopi.—Es horrorós!... Es terrible!... Això no ho hauríem de permetre!...

Els altres.—Deixa'ls fer, home... ¿no veus que'ns amargaràs la digestió?...

mueca de contrarietat, però no va intentar la més mínima protesta; no va gosar dir res ni al passatger, ni al cobrador. Li feu vergonya haver de dir, al davant del interessat: «Cobrador, miri que vostè em cobra el passatge d'aquest senyor i jo aquest senyor no el conec ni sé qui és»

Ja hauria protestat, pot-ser; però cregué que no valia la pena, per 15 cèntims, de declarar en públic, la ausència de amistat amb respecte a determinada persona.

I heu's-aquí que, sobtadament, en el cervell del nostre bon amic hi aparegueren les següents reflexions.

—Què vaig a dir, ara?... Lo que està fet està fet!... Quan el cobrador s'ha cobrat dos passatges, el meu i el del meu veí, ell deu saber per què ho fa!... Pot-ser si que el conec jo an aquest senyor, i no'm recordo de què... Quan ell mateix ha permès que jo pagués per ell, senyal que'm deu conèixer, i si no'm coneix, tants recados!...

Així fou que el nostre amic se prengué la errada del cobrador amb resignació filosòfica.

Oh, i l'altre no va dir res, el gran poca-vergonyal

Judici de faltes:

- Pel fet d'haver clavat una bofetada al senyor, vostè ve obligat a pagar un duro de multa.
- Aquí té un billet de cinc.
- N'hi sobren quatre.
- No; quedi-se'ls. Així, en sortint, tindrè el gust de clavar-li quatre bofetades més... i ja estaran pagades.

El Teatre català i l'empresa de "Romea"

«Qui més hi sàpiga, que més hi digui» deiem la setmana passada.

I ja ha sortit qui en sab més.

Directament al·ludit pel senyor Grau, el senyor Vilaró i Guillemí, un dels que intervingueren en les gestions per a arrendar el «Romea» ens remet la lletra, documentada i raonada, que els nostres llegidors trobaràn a continuació. Amb ella, creiem que aquesta qüestió resta suficientment clara.

Ah! Ara el senyor Grau ens diu que, en la seva lletra va confondre les dates. Ara sortim amb aquestes! Altres coses ha confós el senyor Grau i d'això plora la criatura.

Heu's-aquí la carta del senyor Vilaró:

Senyor Director de LA ESQUELLA DE LA TORRATXA.

Ciutat.

Molt senyor meu:

Només que per a contestar a les equivocades afirmacions que en el número de L'ESQUELLA de la setmana passada feu el senyor Grau de l'empresa del teatre «Romea» em permeto dirigir-li les següents ratlles, suplicant-li les faci públiques per a que tothom sàpiga a que atendre's.

Es sensible que fós el senyor Grau qui sortís en defensa de l'empresa del «Romea» i dic això perquè em consta i puc afirmar que si del seu vot hagués vingut, el teatre hauria sigut cedit, sense pensar-s'hi mica, a l'empresa catalana.

El senyor Grau hauria fet santament callant, davant les acusacions que des de L'ESQUELLA es feien a l'empresa del «Romea»; sabia que eren justíssimes, i volguer sortir amb excuses i subterfugis, quan el seu manament es pot provar, és d'una infantilitat a tota prova.

No sóc amic de polèmiques perquè el temps el necessito per a treballar en profit de lo que els senyors de «Romea» tant abandonat tenen, però quan sóc al·ludit per

algú i aquest algú és l'empresa que manca a la veritat sabent que no està en lo cert i compromentent el meu nom, accepto la discussió en tots terrenys, ja que totes les habilitats que es puguin posar en joc no són prou per a desmentir les acusacions que jo puc fer a l'empresa.

Les negociacions per a obtenir el «Romea» venien fent-se des del mes de juliol, però el senyor Grau sempre m'havia manifestat que l'empresa no volia comprometre's perquè encara tenia l'escriptura firmada amb la companyia Plana-Llano, però que en cas de que aquesta s'anul·lés, l'empresa catalana seria la preferida per damunt de tot.

Quan per fi el dia 31 d'agost el senyor Grau va venir-me a trobar per a fer-me saber que havien estripat la susdita contracta, ja va advertir-me que *ells* anaven per a fer una Companyia castellana, lo qual vol dir que amb el teatre català no hi comptaven, ni en feien cas, àdhuc i la paraula d'ésser els preferits, que ens havien donat.

Vé d'aquí, doncs, la serie d'informalitats de que s'els acusa: si enhorabona, en lloc d'entretenir-se cercant castellà, haguessin aportat el llur apol a l'empresa catalana, no més que esperant fins el dia 5 de setembre, la resolució favorable que ells ja sabien havia de venir, res hauria passat; però els empresaris del «Romea» no ho feren això, ja que en el precis instant d'estripar la contracta Plana-Llano, i abans i tot, ja havien anat per a fer castellà.

No podrà negar el senyor Grau que el dia 5 de setembre es va demanar el teatre amb caràcter d'efectivitat, però com *ells*, que de català no n'hi volen, ja des del 31 d'agost o abans, sense esperar la nostra resolució, havien anat per a fer la companyia castellana i estaven en tractes amb en Puga, no volgueren decidir-se per la nostra proposició i ens feren passar amb raons i excuses fins el dia 22 a les 10 de la nit que el senyor Grau anà personalment a trobar an en Nolla i li digué que el teatre amb seguretat seria per a nosaltres perquè lo d'En Puga no es podia arreglar.

Resignats a ésser els *si en queda*, confiarem en aquesta paraula, quan a l'endemà el mateix senyor Grau ens participà definitivament que lo d'En Puga s'havia arreglat i que el teatre seria per a ell.

Resulta, doncs, que des del dia 5, en que nosaltres ferem la proposició de quedar-nos el teatre «Romea» per tota la temporada, fins el 23 estigueren en tractes amb en Puga, sense volguer-se decidir per la temporada catalana, estimant-se més deixar lo segur per a procurar-se lo problemàtic: si això no és menyspreu, antipatia o millor dit odi al teatre català, no sé pas lo que deu ésser.

El Secretari de l'empresa senyor Ros anà a Madrid el dia 16 i al fer-los notar nosaltres, una de les moltes vegades que anarem a trobar-los per a saber llur decisió, que allò no era gaire de bon ésser, ens manifestaren que hi havia anat per a deslligar-se d'En Puga, quan en realitat lo que feu és anar-hi per lligar-s'hi.

Per molt que digui i faci el senyor Grau en nom de l'empresa, no podrà justificar l'actitut indecisa dels senyors Roquer i Companyia davant d'una proposició tant segura com la nostra de quedar-nos el «Romea» per tota la temporada, tal i com ells havien exigit.

Si ganes hi haguessin hagut de cedir el teatre, cap necessitat tenien de fer proposicions a cap actor castellà, però en aquella casa no n'hi volen de català i sols quan en Puga, en Vilches o qualsevol altre actor castellà no l'hagués volgut, ens l'haurien donat a nosaltres, com aquell que fa una caritat.

Això és una vergonya, un fet repugnant, tot lo que es vulgui, però desgraciadament és cert.

Es feina en va que vulguin amagar la seva absoluta antipatia pel català; a mi mateix m'han dit que no en volen saber res i perxò, en lloc d'ajudar quan sabien que s'estava formant l'empresa catalana, ells, no sols s'en desentenien, sinó que tractaven de portar castellà al «Romea».

La veritat és una i ningú podrà negar que des del dia 5 de setembre nosaltres havíem dit que ens quedaríem el teatre i els empresaris, en lloc de cedir-lo, s'entretenien mirant si podien lligar-se amb en Puga i deixar el teatre català a recó, com si fós una desferra.

Prescindint d'altres detalls que completen els graus de mala voluntat que senten per la nostra escena els empresaris del «Romea», lo passat és això i si algun d'ells té a bé dir que està ben fet, allà ell i els seus companys d'empresa amb la seva conciencia de bons catalans.

El públic jutjarà qui té raó i qui és culpable de que *per ara* no tinguem temporada catalana: els empresaris de «Romea» faràn el seu negoci amb una companyia castellana formada amb deixalles de tots els teatres d'Espanya i nosaltres, senyors Roquer i Companyia, continuarem la nostra tasca de mirar si podem portar el teatre nacional ben lluny de les miseries i vergonyes que els senyors de «Romea» voldrien fer-li passar.

R. VILARÓ I GUILLEMÍ

VISIONS DE L'HORTA, per Daniel Martínez Ferrando.—La prova de que el ressorgiment del esperit valencianista va en *crescendo* la tenim en aqueix estol de poetes i contistes que en poc temps han donat fè de vida en terres del Cid.

Avui li toca el torn an aqueix delicat versaire que's diu Martínez Ferrando, que acaba de aplegar en un llibre simpatiquíssim algunes de ses millors composicions escrites en el seu idioma regional. *Visions de l'Horta* és un esplai del cor que'l poeta dedica a la patria, a la excelsa i abundosa naturalesa de la bella regió que'l vegé nèixer. Pero en el llibre hi ha, ademés, un hermós incís que per la seva mateixa força de contrast l'acaba de fer altament suggestiu; ens referim al recull de composicions, totes enlairades i ben sentides, que formen la part titulada *Vora la mar del Nord* en les que s'hi canta l'anyorament del terror d'una manera exquisidament plàcida... Pot-ser la forma, no és, a voltes, tan pura com mereixerien els pensaments, però la bellesa d'aquests ho fan prou perdonable. Llegint molts de aquests cants recordem an en Gabriel

i Galan, i an en Vicente Medina, i això mai per defecte, sinó per qualitat de la composició.

Dins de la més estricta originalitat, vegin els estimats llegidors si no hi té gran semblança:

LA GUITARRA DELS QUINTOS

—Ja van acostant-se els quintos;
ja se senten les guitarres;
ai, mare, el seu cant me mata!
ixca, diga'ls que no canten,
que no canten mare meua,
que mon sofriment agranden,
fent-me recordar el dia
que al meu Rafel s'emportaren.

—Filla meua no t'apenes
i deixa que els pobres canten,
que eixina el dolor no senten,
o potser eixina el calmen.
Si en una ausencia tan llarga
i un patir tan gran pensaren,
malalts de tristor i pena
caurien abans d'anar-se'n,

—Que canten tot lo que vullguen,
però, per Déu!, diga'ls mare
que caminen mes depressa,
que no es detinguen, que passen,
perquè el meu cor el destrocen
al compàs de les guitarres,
que no sé què és lo que tenen
que fins l'ànima m'arranquen,
i l'any passat, per a sempre,
mes il·lusions s'emportaren,
i en elles la meua vida....
Maleïdes les guitarres!
M'ofeguen les seues cordes
i m'ofeguen sens tocar-me,
com si foren mans de ferro
al meu coll ben agarraes,
que allargant la meua angunia
lentament me l'apretaren.

Ja s'han callat... Pobres quintos
i que silenciosos passen!...
Mare, vatja, una altra volta,
diga'ls que, per mi, que canten.

Així son quasi tots els versos d'En Martínez Ferrando.
¿Què me'n diuen de la mostra?

SEPT SCIENCIES

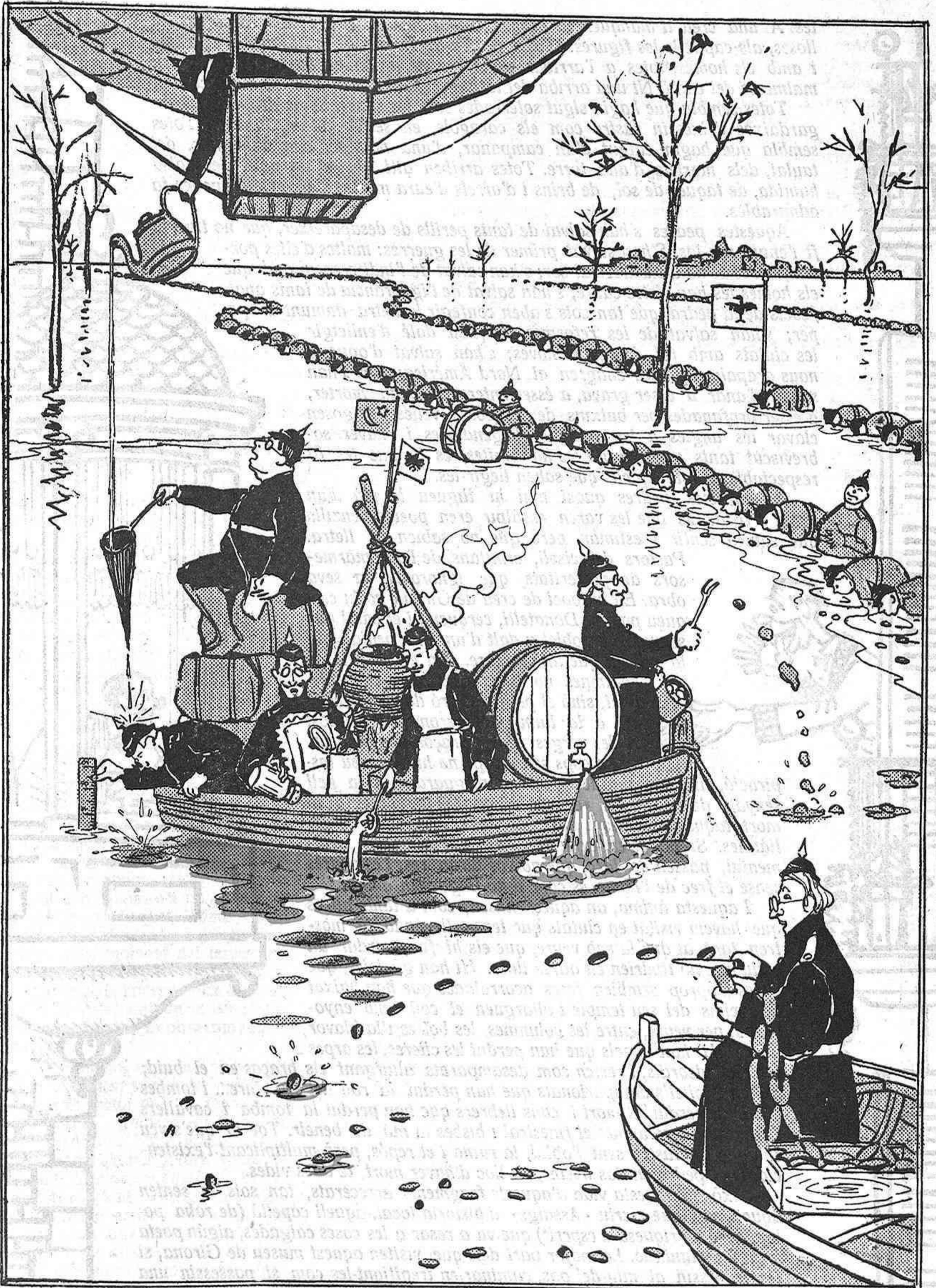
EL MUSEU DE GIRONA

II

A l'entorn i sota les naus del claustre, s'hi veuen les pedres velles.

Capitells, columnes, imatges, làpides, sarcòfegs, creus de terme, frisos, estatués i altres despulles reposen en aquest fossar, servint-se de tomba a elles mateixes.

Aquestes pedres de Girona, són quasi totes incomple-

LES GRANS INVENCIONS ALEMANYES

Aprofitant l'aigua de les inundacions per a fer caldo per a les tropes.

tes. A una creu li manquen els braços, a una imatge el cap, als sarcòfegs les lloses, als capitells les figures. Totes porten les ferides de la lluita amb el temps i amb els homes; totes a l'arribar an el museu, an aquest darrer refugi, venen malmeses del camí. Ni una arriba del tot sencera an aquell assil de misericòrdia.

Totes sembla que hagin sigut soterrades sota les runes. Si els dragons i llan-gardaixos deixessin rastre com els caragols, en serien totes ratllades. Totes sembla que hagin caigut d'un campanar, d'una nau, del cim d'un mur, del taulat, dels marlets d'una torre. Totes arriben allí plenes de pols, de molsa humida, de taques de sol, de brins i d'arrels d'eura morta, i això és lo que les fa admirables.

Aquestes pedres s'han salvat de tants perills de desaparèixer, que no tindria fi l'enumerar-los. S'han salvat primer de les guerres: moltes d'elles porten ferides de bala clavades al cor; s'han salvat de l'indiferència amb que els homes les han vistes caure; s'han salvat de l'ignorància de tants anal-fabets de la pedra, que tan sols s'aben confegir la lletra damunt del pa-per; s'han salvat de les reformes, d'aquest dalé d'enlletgir les ciutats amb tal de fer-les noves; s'han salvat d'aquests nous drapaires que les emigren al Nord Amèrica; fins s'han salvat d'anar a ésser grava, a ésser enterrades sota morter, a ésser profanades per butxins de les coses velles que gosen clavar les ungles a les arrugues llegendaries, i l'haver sobreviscut tants segles a qui les ha escrites, és lo que les fa respectables a tots aquells que saben llegir-les.

An aquestes pedres quasi mai hi lliguen la mà d'un gran artista. Els que les varen esculpir eren poetes senzills que sabien sentir i estimar, però que no sabien de lletra.

Pastors del cisell, ermitans de l'art, marmesors de posteritats que ignoraven la seva obra. En un bocí de creu de Girona no hi cerqueu pas un Donatelli, cerqueu-hi el camí que senyala un poblet a dalt d'un turó, penjat allí lo mateix que un pessebre. An els bocins de

columnes no hi volgueu veure cap cate-dral, sinó el petit finestró de cases reclo-ses a la llum en carrerons misteriosos. A les verges sense braços, sense peus, molts cops sense cap, no hi trobareu ins-

piració, sinó senzilla devoció; encara guarden a la pell senyals de cera dels «ex votos», cabells arrencats a la mort, taques pansides i borroses de l'oli apagat de les llànties. Si no veieu aquestes pedres d'un modo senti-mental, passeu de llarc, que no vos diràn res. Les pedres sense el frec de l'home, és com si no tinguessin ànima.

I aquesta ànima, an aquest museu, com a tants altres que havem visitat en ciutats que tenen llegenda, la mostren tant al que la sab veure, que els hi fa guardar un caliu que no tindrien en altres llocs. Hi han gàrjoles, que vistes d'aprop semblen feres acorralades que han baixat dels cims del seu temple i allarguen el coll amb enyo-rança, per veure, entre les columnes, les boires i la blavor del cel. Hi han àngels que han perdut les cíteres, les arpes i els clavicordis, i resten com desamparats allargant els braços en el buit; hi han capitells desaparionats que han perdut la raó del seu viure... i tombes que han perdut el mort i cans llebrers que han perdut la tomba i cavallers l'armadura i columnes el finestral i bisbes la mà de beneir. Tot lo que's veu en aquest claustre sent l'oblid, la ruina i el repós, però multiplicant l'existència. Una pedra en dos bocins, en lloc d'haver mort, té dues vides.

Això sí, aquesta vida d'aquests fragments arrecerats, tan sols la senten aquell savi que escriu «Assaigs» d'història local, aquell capellà (de roba po-bre, però de riquesa d'esperit) que va a resar a les coses caigudes, algú poeta i algú maniàtic. La major part dels que visiten aquest museu de Girona, si les trobessin al mig del pas, caminarien trepitjant-les com si passessin una pedrera.

No sabrien veure, pobre gent!, que les pedres no menteixen com els llibres dels historians. L'història l'escriuen els homes i les pedres els artistes.

—No. ¿Per què ho diu?
—Com que veig que escriu a la tribu-na...

XARAU

DE BALCÓ A BALCÓ
—Hola, veïno!...
Vostè deu ésser germa-nófil, oi?

TELÓ ENLAIRE

Amb tota la energia de la nostra admiració profunda, amb tota la sinceritat del nostre afecte al gran actor, amb la mà al cor, protestem de que En Morano s'entretenguí en desenterrar obres com *El obscuro dominio*, que no tenen altra finalitat que l'exposició antiestètica d'un cas patològic.

Aquest teatre clínic és, essencialment, un art *manqué*. Des d'un punt de vista d'estètica teatral no té cap importància, i des del punt de vista científic, per mor de la precipitació que a les taules ha de donar-se al procés clínic, té una eficàcia reduïdíssima i plena de limitacions.

El obscuro dominio, única obra dramàtica d'un home de ciència, té accentuats tots aquests defectes, característics del gènere, i sembla escrit amb intencionat menyspreu de tots els elements de bellesa que condueixen una obra a la categoria d'art.

En *El obscuro dominio* el regust de la preocupació clínic omple les escenes, donant-les-hi un sabor de disertació científica que no arriba a pendre mai calor d'humanitat.

L'autor bé ha volgut donar a la realitat del cas una transcendència social, ja que no tenia una raó estètica. Si hagués lograt això, potser hauria redimit son propòsit i sa tasca. Però, cal confessar que tota la teoria que sembla despendre's del cas exposat, és—per ésser aquest tan especial i únic—nula, i l'obra se tanca hermètica i intrascendent en si mateixa, en un còrcol viciós, serpent que's mossega la quà.

Aquestes obres, com *El obscuro dominio*, alardeig científic d'un investigador clínic, serveixen sols, en últim terme dutes al teatre, per a llument d'un actor. Deu fer aquest un estudi minuciós i aciençat del cas, per a viure en la veritat una vida de la que no té experiència ni possibilitat ideal de crear-se-la, i si aconseguix simular aquesta veritat apresada i dita amb tal calor d'humanitat que sembli viva i viscuda, el seu èxit serà indiscutible.

I aquest és el cas d'En Morano en *El obscuro dominio*. Arriba En Morano en aquesta obra més enllà de l'autor. No fa com aquest que's desentén absolutament de l'home per a examinar el cas. En Morano sab que el cas li passa a un home i se en preocupa de que aquest home visqui son cas. Es més d'elogiar això, ja que l'autor—fòra un ràpid moment del tercer acte—no li ha donat ocasió per a que ho desenrotlli. Apart d'això, interpreta En Morano el paper del Dr. Alma amb un verisme i una sobrietat—més d'alabar en obra com aquesta—sorprenents.

Però, precisament, és opinió meua que obres com aquestes són més perilloses contra millor és l'actor que les representa.

En Morano és, escènica, home de tant forta potencialitat, que gracies a son art pot fer passar gat per llebra. I això és lo que fa amb *El obscuro dominio*. El públic, entusiasmat amb l'actor, aplaudeix amb justícia. Però arriba a creure's que ha vist una obra que està bé. I no hi ha res de això. El que està bé és En Morano, que ha estat d'humor i ha volgut provar-se una vegada més. Conformes, està molt bé, però no ens faci tornar a aplaudir *El obscuro dominio*. Que després, quan ens en adonem, ens costa una indignació contra nosaltres mateixos!

Com ja prevèiem, l'inauguració del «Español» fou un aconceixement. El vodevill d'En Sacha Guitry *L'assalt a la Basilla*, amb aquest títol traduït al català per l'«Amichatis»—per cert amb molta correcció i elegància,—obtingué un gran èxit, com l'havia conseguit en castellà, a «Novedades», la companyia de «La Comedia» de Madrid.

La Jordi torna, si val a dir-ho, rejuvenida. La Jordi sempre sembla que és al primer dia. Aquesta dolça miena *deixada anar* de sonambulisme escènic amb que juga—oh precisió de la paraula justa!—sos papers l'Elena Jordi, li dona una frescor inconscient i permanenta que serà, és i ha sigut la primera raó del seu èxit.

El reste de la companyia—en la que se sent la manca d'En Font—especialment En Nolla i En Galcerán, complí discretament amb l'indiscreció del vodevill.

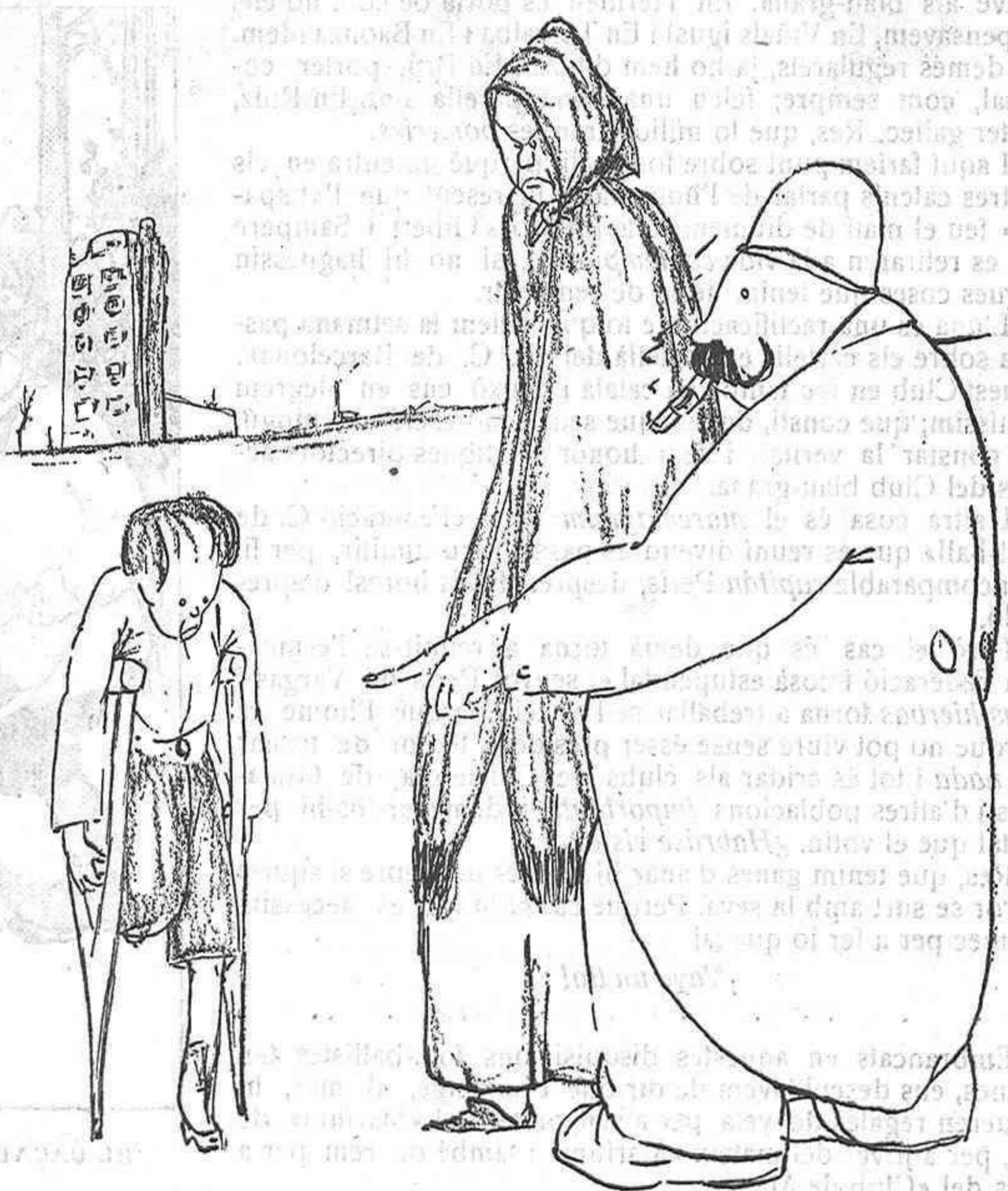
Per a aquesta setmana, està anunciat el debut dels de la *competència*, al «Victoria» (abans «Soriano»). Veiam, veiam qui la farà més grossa! Veiam qui encertarà el vodevill més picant!

Aquests són els comentaris que fa el públic vodevillista. Com si els presentís, la Jordi somriu amb aquell somriure enigmàtic, en que prenen més part els ulls que els llavis.

En els demés teatres res digne de senyalar-se, si no és l'estrena a «Novedades» del drama *Viejas leyes*, de que en parlarem un altre dia.

A «Romea», dissabte, debutarà En Puga, actor excel·lent, al front d'una companyia discreta.

FARFARELLO

—Sense cama, ja ho veu senyor Benet!...

—Bé, no us amolneu. Essent tan petit, amb el temps encara li creixerà.

«Fortuna» de Vigo-«Barcelona».—El nostre primer Club ens obsequià (és un dir) divendres i diumenge amb dos partits amb el «Club gallec» que resultaren bon xic *desafortunats*, per nosaltres.

I no en el sentit de que manquessin ànims als d'aquí, sobre tot en el segon o sigui el de diumenge, que dominaren gairebé tot el partit als seus contrincants, sinó perquè sembla que hi ha una desorientació en la formació del primer equip barceloní, que si no procura enlairar-se, és fàcil li costi algun disgust en el proper Campionat.

Els del «Fortuna», amb tot i no ésser un gran equip, ens mostraren que són temibles, sobre tot els defenses i porter i algun mig. En quan als davanters, passat d'En Jacobo, no ens acabaren de convèncer. Resumint, que en el primer partit tingueren la *fortuna* de guanyar per 2 a 1 i en el segon d'empatar 1 a 1. I lo que és en aquest darrer si que la *fortuna* hi feu moltíssim.

Com ja hem dit primerament, els del «Barcelona» no es-tigueren a l'alçaria de les circumstancies, ni molt menys, en el primer partit i en el segon, si bé es portaren millor, em sembla que haurien pogut fer molt més de lo que feren. Apuntem un bon *shoot* d'En Ozores que valgué el *goal* de la tarde i que ens demostrà que és l'extrem esquerra que convé als blau-grana. En Hermen es portà bé com no ens ho pensavem, En Viñals igual i En Torralba i En Baonza idem. Els demés regularets, ja ho hem dit. Ah! En Brú, porter, colossal, com sempre; feien una bona parella amb En Ruiz, porter gallec. Res, que lo millor eren les *porterías*.

I aquí faríem punt sobre foot-ball, perquè no entra en els nostres càlculs parlar de l'homenatge merescut que l'«Español» feu el matí de diumenge als jugadors Gibert i Sampere que es retiraren a la vida *contemplativa*, si no hi haguessin dugues coses que tenim desig de remarcar.

L'una és una rectificació de lo que deiem la setmana passada sobre els cartells en castellà del «F. C. de Barcelona». Aquest Club en feu també en català i d'això ens en alegrem moltíssim; que consti, doncs, que sense indicació de ningú, fem constar la veritat, i fem honor als dignes directors actuals del Club blau-grana.

L'altra cosa és el *maremagnum* de la «Federació C. de Foot-ball» que es reuní divendres passat i feu dimitir, per fil a l'incomparable *capitán* Peris, després de sis hores! d'apretar-lo.

Però el cas és que demà torna a reunir-se l'esmentada Federació i cosà estupenda! el senyor Peris de Vargas i *otras hierbas* torna a treballar-se l'elecció perquè l'home es veu que no pot viure sense ésser president, té por de tornar a la *nada* i tot és cridar als clubs de Collcerola, de Gratallops i d'altres poblacions *importantes* i demanar-los-hi per caritat que el votin. *¿Habrás visto?*

Res, que tenim ganes d'anar-hi no més per veure si aquest senyor se surt amb la seva. Perquè *cuidado* que es necessita estòmec per a fer lo que fa!

¡Vaya un tío!

Embrancats en aquestes disquisicions foot-ballistes tan amenes, ens descuidavem de dir que diumenge, al mar, hi hagueren regates de vela per a senyoretetes del «Marítim», de rem, per a joves del mateix «Marítim» i també de rem per a joves del «Club de Mar».

No ens podem queixar!

HIP

ESQUELLOTS

Ridícol!

A l'Assil nocturn de Santa Caterina, no han volgut admetre a una pobre institutriu anglesa, donant per excusa que ja era massa tard... (les vuit del vespre).

Doncs ¿per què en diuen assil nocturn?... Es que els pobres, per a sol·licitar un miserable catre, s'han de presentar a a les nou del matí?...

Però,... ara hi caic! L'institució benèfica és administrada per gent clerical, i l'institutriu era anglesa... D'haver sigut alemanya pot-ser li haurien donat llit amb tres matalaços, perquè hagués estat mes tova.

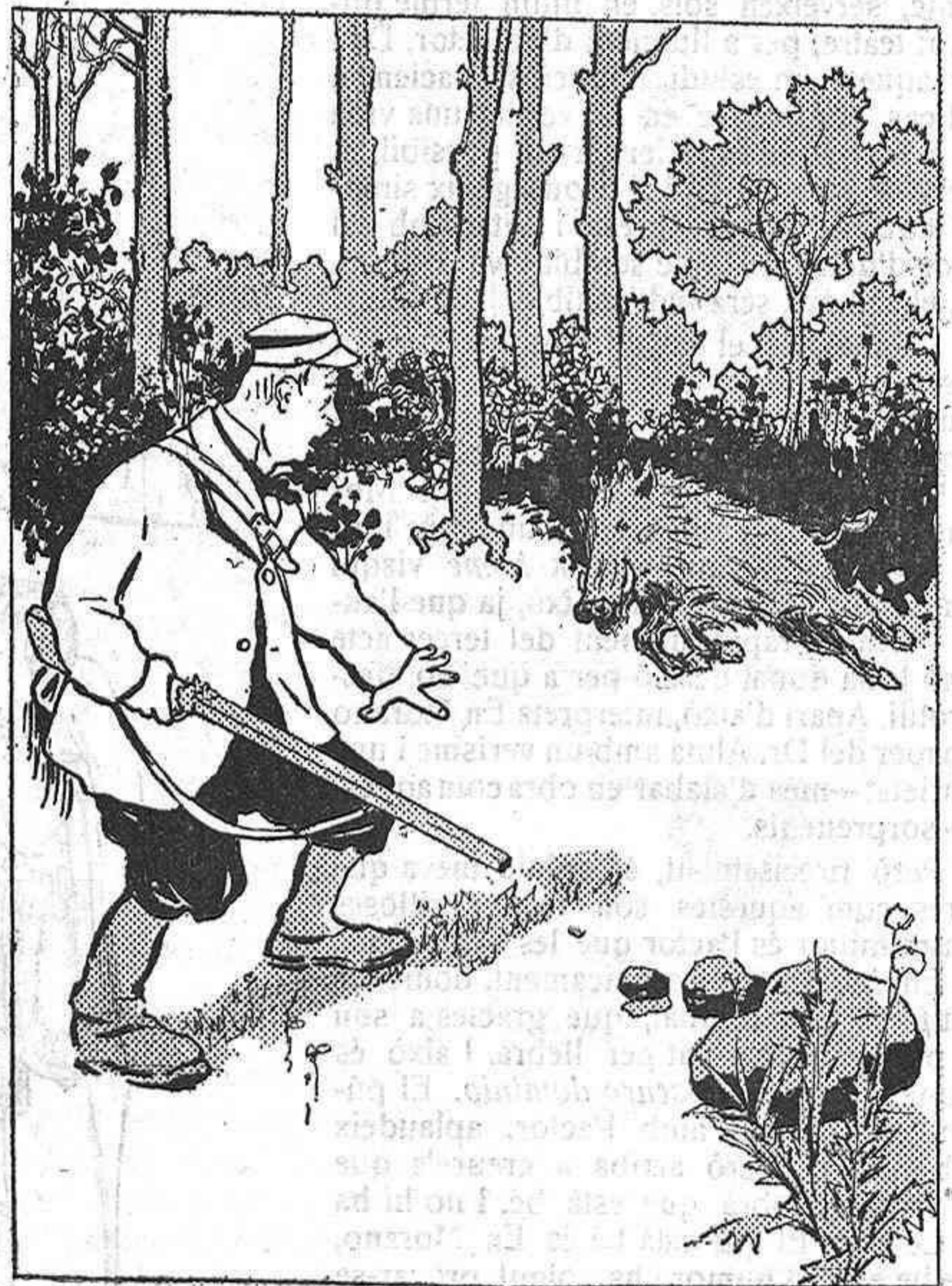
Parodies d'èxit.

Diumenge al matí presenciarem la despampanant revista del còs de bombers.

Els exercicis de maniobres foren brillantíssims. En el salvament de víctimes, i en tot el servei d'incendis demostraren una precisió i una activitat extraordinàries. Tot semblava de debò.

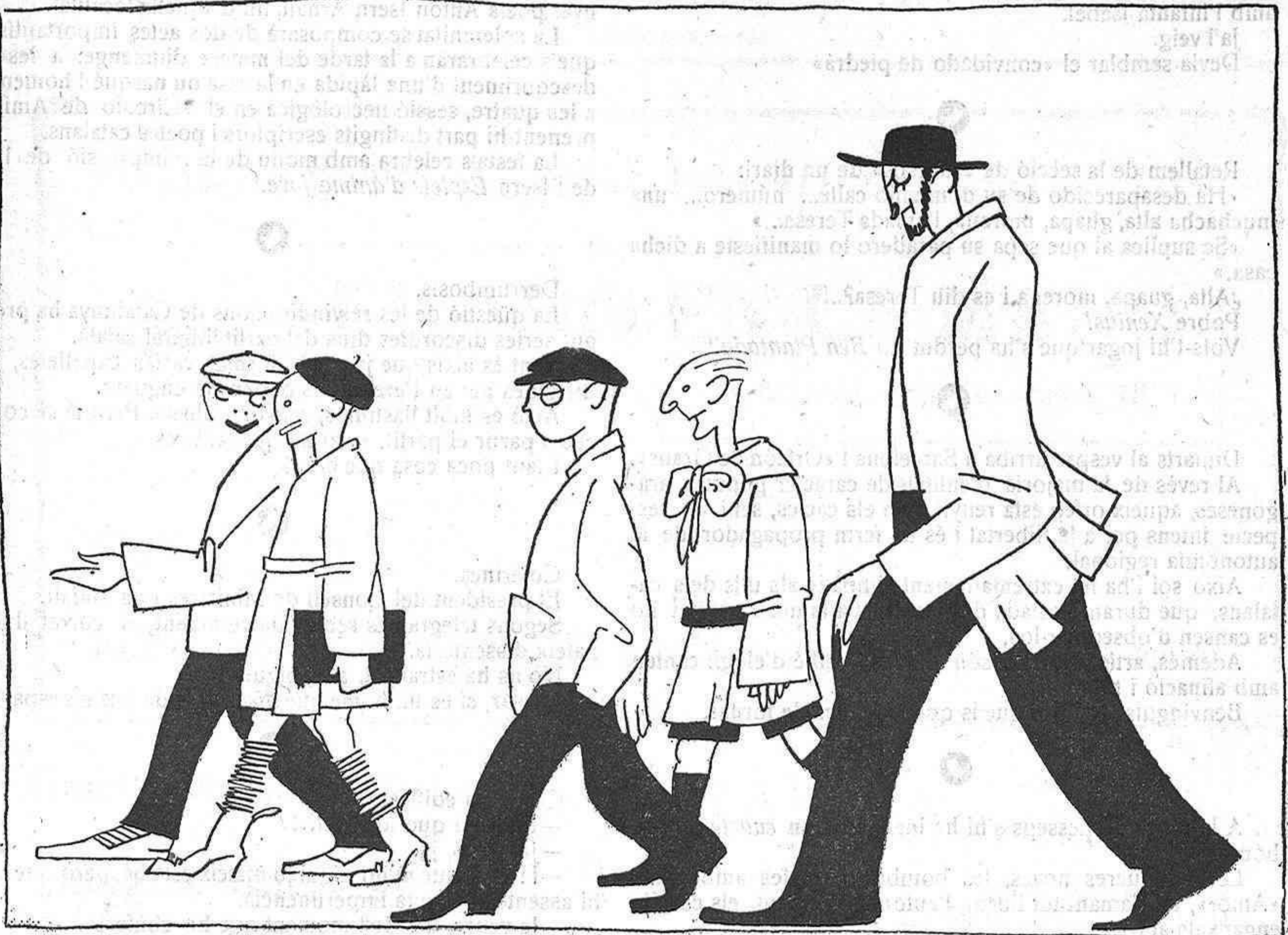
Es clar, l'incendi era de broma!

En l'Administració de les Cédules personals s'ha descobert un desfalc d'un grapat de mils pessetes.

EL CAÇADOR DENTISTA

—Cristo, quins ullals més estraçats!... Me sab greu matar-lo, que amb el temps pot-ser fóra un bon client.

EL MESTRE GERMANÓFIL

—Apa, nois, no discutiu sobre la guerra, o sino arriuant a classe us faig escriure doscentes vegades «Viva el Kaiser»...

Coses de l'enveja!
L'Ajuntament no ha volgut ésser menos que la Diputació.
I una particularitat molt significativa: el mano que ha *afei-tat* els quartos se diu Barbé.
Realment, hi han noms que són predestinacions.

No hi ha manera d'estar tranquils respecte al Marroc. Ara diuen si han fet *Sultán* al Raisuli. ¡Vaja, una altra complicació!
Ja ens estem veient al Raisuli a Barcelona ocupant la vacant d'en Muley Hafid. ¡Ai, l'enyorem, positivament l'enyorem an En Muley Hafid!

Ja tornen a ésser a Barcelona actualitat els aragonesos, per mor de la vinguda de l'Orfeo de Graus.
An aquest pas, podran ben dir que el *Paraiso* és aquí, encara que el tinguin allà, i ben lluny sia!

Llegim:
«Ahir visità al alcalde accidental el Senyor Guimerà per a parlar de l'organització del Teatre català.»
Quina en fora, que en Guimerà volgués encara un nou llor en la seva gloria!

A veure si li hem de fer un altre homenatge!
Amunt i pit, que ja fa temps que aquí el més vell és el més jove.
Però... feina inútil la restauració del Teatre català.
Quan no l'han pogut restaurar els Roquers i Companyia...
Perquè mireu que hi han posat el coll!
Són uns senyors que sempre l'estàn... *café i restaurant*.

Els mateixos alemanys han confessat la importancia que tenen Combles i Tiepval que ara són en poder dels francesos.
Els nostres germanòfils segueixen dient que *això* careix d'importancia.
¡Quina afició a fer el ridícol!

Un motociclista atropellà l'altre dia a un *urbano* al Passeig de Gracia.
Caram, aquest si que està contra l'*urbanitat*!

En Battistini ha dit que no ha trobat cap òpera que li agradés més que la *Maruxa*!
Com se coneix que no ha sentit el *Plàstic-Films*!

Nostre batlle Rius i Rius fou convidat, l'altre dia, a sopar amb l'infanta Isabel.

Ja'l veig.

Devia semblar el «convidado de piedra»

Retallem de la secció de «sucesos» de un diari:

«Ha desaparecido de su domicilio calle... número... una muchacha alta, guapa, morena, llamada Teresa...»

«Se suplica al que sepa su paradero lo manifieste a dicha casa.»

¿Alta, guapa, morena, i es diu Teresa?...

Pobre Xenius!

Vols-t'hi jugar que s'ha perdut *La Ben Plantada*?...

Dimarts al vespre arribà a Barcelona l'«Orfeón de Graus». Al revès de la majoria d'entitats de caràcter popular aragoneses, aqueix orfeó està renyit amb els cacics, sent un respecte intens per a la llibertat i és un ferm propagador de la autonomia regional.

Això sol l'ha fet extremadament simpàtic als ulls dels catalans, que durant l'estada dels coristes a la nostra ciutat no es cansen d'obsequiar-los.

Ademés, artísticament, són dignes també d'elogi: canten amb afinació i bon gust.

Benvinguts siguin, i que'ls quedin ganes de tornar.

A la plaça de Lesseps s'hi ha inaugurat un *cuartelillo* de bombers.

Les mangueres noves, les bombes fregades amb pasta «Amor», tot flamant tot lluent, l'automòbil a punt, els cavalls enganxats al rodet...

I l'incendi empenyat en no esclatar!

¿Què li costaria, ara, de calar-se foc al barri, a ca'n Lerroux, a l'església dels Josepets, allà on fos?

Doncs, no, senyors!... ara res!... ni un catrel... ni el sutge d'una miserable xemeneia!...

Passat demà tindrà lloc, a la vila d'Alcover, una simpàtica

—No tinguen por, que aquest any aniran barates!

festa. Se tracta d'homenatjar la bona memoria del malaguanyat poeta Anton Isern Arnau, fill d'aquella localitat.

La solemnitat se compondrà de dos actes importantíssims que's celebraran a la tarde del mateix diumenge: a les tres, descobriment d'una làpida en la casa on nasqué l'homenatjat; a les quatre, sessió necrològica en el «Círculo de Amigos», prenent-hi part distingits escriptors i poetes catalans.

La festa's celebra amb motiu de la reimpressió de l'obra de l'Isern *Esplets d'ànima jove*.

Derrumbosis.

La qüestió de les reivindicacions de Catalunya ha promogut series discordies dins del partit lliberal català.

Tant és aixís que ja s'han format varies capelletes, unes dirigides per en Pere, altres per en Berenguera.

Això és molt llastimós, senyor Collaso. Perquè si comencen a partir el partit, aviat no quedarà res...

I tant poca cosa que ereu!

Colerines.

El president del Consell de Ministres està malalt.

Segons telegrams rebuts darrerament, el coixet il·lustre pateix dissenteria.

No'ns ha estranyat, al sapiguer-ho.

Es clar, si és un home que *dissenteix* de tots els espanyols.

Conversa edificant:

—Redeu, i que sóc bestial

—Ja t'he raó, ja.

—Home, que m'ho digui jo mateix està bé, però que vostè hi assenteixi és una impertinència.

—Ja veurà, des de'l moment que ho confessa...

—Es que jo ho deia sense pensar-ho.

—Doncs jo ho pensava sense dir-ho.

Una senyora parlava a un cèlebre professor d'anatomia:

—A vostès, que coneixen tant el còs humà, no'ls deuria ésser gaire difícil curar totes les malalties.

—Senyora—respongué el doctor.—A nosaltres ens passa com als cotxers, que coneixen tots els carrers, pero no saben res de lo que succeeix dins de les cases.

A la taula rodona d'un hotel:

—¿Me faria l'obsequi d'acostar-me les vinagreres?

—També podria demanar-les al moço.

—Dispensi, m'he equivocat.

—¿M'havia prés pel cambrer?

—No; l'havia prés per un home ben educat.

Entre un metge i un procurador:

—¿Canviaria vostè la seva professió per la meva?

—No, senyor.

—¿Per què no?

—Perquè vostès, els metges, maten al pròxim, i nosaltres, els procuradors, únicament el despullem.

Antoni López, editor, Rambla del Mig, 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu Apartat n.º 2

TELÉFONO 4115

DENTRO POCOS DÍAS SE PONDRÁ A LA VENTA EL POPULAR LIBRO

EL AÑO EN LA MANO

Almanaque - enciclopedia de la vida práctica para 1917

PRECIOS:

Edición económica.	1'50 pesetas
» de lujo.	2'— »

Pueden nuestros corresponsales formular el pedido sin pérdida de correo

Gramàtica Elemental
DE LA
Llengua Catalana

per A. ROVIRA I VIRGILI

Un tom Pessetes 3

DICCIONARI

CATALÀ - CASTELLÀ
CASTELLÀ - CATALÀ

per A. ROVIRA I VIRGILI

Un tom d'unes 900 planes, imprès sobre un paper finíssim i intransparent, relligat amb pegamoid.

900 planes, 2 centímetres de gruix!!! Ptes. 10

NOVÍSSIMA

Ortografia Catalana

Vocabulari Ortogràfic

Segons les Normes de l'Institut d'Estudis Catalans i les obres i treballs dels millors filòlegs, ordenat i anotat per

A. ROVIRA I VIRGILI

Un tom Pessetes 2

Aviat sortirà

LLIBRE DE LECTURA ESCOLAR

PER A. ROVIRA I VIRGILI

Aviat sortirà

Demà dissabte

NÚMERO EXTRAORDINARI

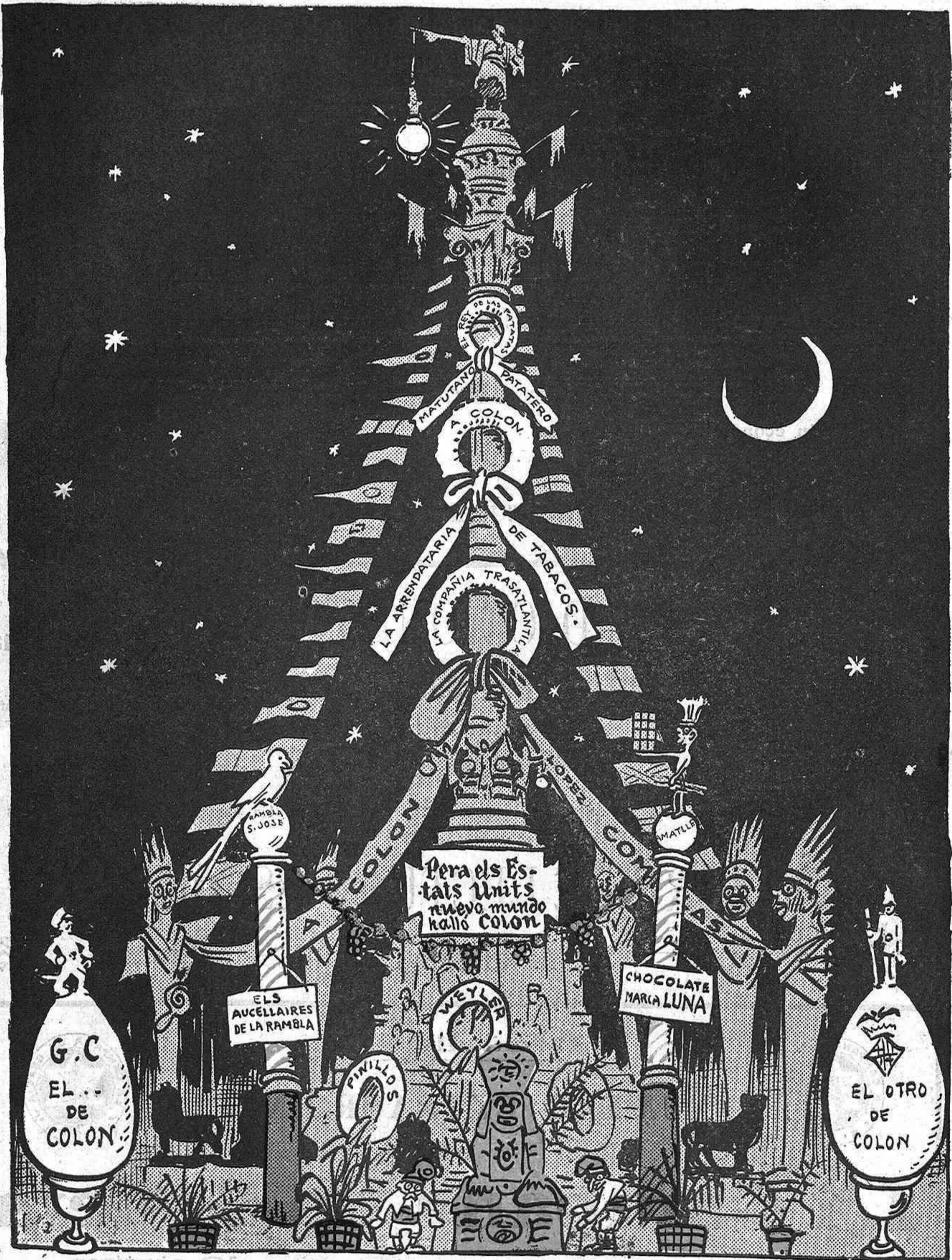
DE

La Campana de Gracia

8 planes

10 cèntims

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no's remet, ademés, un ral per a certificat. Als corresponsals se'ls otorguen rebaixes.

EN L'ANIVERSARI DEL DESCOBRIMENT D'AMÉRICA

Projecte de decoració per al Monument d'en Tòfol